

B 2 Werkterreinen van het orthopedagogisch centrum

Volgnr.	Inhoud	Methode	Media
<p>1</p> <p>5 min. + videotijd</p>	<p>Ondersteuning voor de basisschoolleraars</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijke gevolgen van de visuele handicap voor het onderwijs beschrijven (zie module D) • Ondersteuning bij het opstellen van een individueel curriculum resp. stimuleringsprogramma • Advies bij de methodische bewerking van de leerstof • Hulp bij de aanpassing van leermiddelen (zie module G) • Teamteaching op de basisschool ter ondersteuning van de leerkracht uit het regulier onderwijs • Bieden van stagemogelijkheden in klassen met een kind met een visuele handicap • De leerkracht via zelfervaring ontvankelijk(er) maken voor de behoeften van slechtziende of blinde kinderen • Conferentietoespraken op de reguliere scholen • Bijscholing in het orthopedagogische centrum – (zie lerarencursussen in module B 3) • Ondersteuning bij de aanschaf van hulpmiddelen en het aanvragen van maatregelen 	<p>Videovoorstelling en discussie over de video</p> <p>Voordracht</p>	<p>Video: „Im Land der Buntgemischten” van Birgit Schloffer,</p> <p>Mediapakket „Visuele handicap” of mediapakket „Blindheid” van Wolfgang Drave (zie bijlage B 2 a – videofilms)</p> <p>Overheadsheets zie bijlage B 2 b</p>

<p>2</p> <p>15 min.</p>	<p>De ondersteuning van het blinde of slechtziende kind ter plekke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing van de werkplek en van het klaslokaal • Beschikbaarstelling van voor slechtzienden en blinden specifieke materialen • Introductie in het gebruik van hulpmiddelen op de werkplek op school • Ondersteuning van leerprocessen • Afzonderlijke steun • Bemiddeling bij problemen op school • Vrijtijdsbesteding • Voorbereiding en begeleiding bij overgangen 	<p>Presentatie van een fictief praktijkgeval</p>	<p>Handout met praktijkgeval, casestudy (zie bijlage B 2 c)</p>
<p>3</p> <p>5 min.</p>	<p>Ondersteuning van de ouders van het kind met een visuele beperking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie over mogelijke gevolgen van de visuele handicap voor de ontwikkeling van het kind • Toelichting bij de specifieke behoeften van kinderen met een visuele handicap • Wijzen op het potentieel van het kind en 'neerzetten' van een positief ontwikkelingsbeeld • Schoolkeuze-advies 	<p>Voordracht</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Presenteren van netwerken als zelfhulpgroepen van ouders, adviesdienst op het gebied van opvoedkundige aangelegenheden, schoolpsychologen etc. • Ondersteuning bij de aanvraag van maatregelen en hulpmiddelen die het slechtziende kind op school of thuis nodig heeft • Oudercursussen • Ondersteuning bij opvoedingsproblemen 		
4 15 min.	<p>Uitbrengen van deskundig advies</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie over criteria en testmethodes voor het controleren van het functionele gezichtsvermogen in het kader van het uitbrengen van een deskundig advies 	Voordracht en presentatie van de testmaterialen	Testkoffer voor het controleren van het functionele gezichtsvermogen (Hyvärinen-panelen voor gezichtsvermogen dichtbij en ver weg, contrasttest, kleurenkaartje, kleuren-waarnemingstest, stereokijktest, materiaal voor gezichtsveldcontrole)

Bijlage B 2 a

Overzicht van video's en cd-roms

Videofilms

1. „Im Land der Buntgemischten“ (In het land van de veelkleurigheid) van Birgit Schloffer, Audiovisuele Mediadienst van het bisdom Graz Seckau, 1991
Deze film vertelt over 7 blinde en slechtziende scholieren. Ze gaan allemaal in hun woonplaats naar de reguliere school en worden ondersteund door een lerares voor blinde en slechtziende kinderen van het steuncentrum.
Fragmenten uit lessen en schoolse activiteiten geven een kijkje in het „land van de veelkleurigheid“.
Duur: 15 minuten
2. Mediapakket „Visuele handicap“ van Wolfgang Drave, edition bentheim (www.edition-bentheim.de), ISBN 3-925265-84-8
lesmateriaal over het onderwerp visuele handicap met twee videofilms („Guck mal wie der guckt!“ [“Kijk eens, wat kijkt hij gek!”] Een film over slechtziendheid voor kinderen van de kleuterschool en groep 3-6 van het basisonderwijs, 10 minuten VHS. „Eigentlich sehe ich alles – fast“. [“Eigenlijk zie ik alles – bijna.”], also in English available “I see everything – almost!” www.edition-bentheim.de. Voor scholieren vanaf groep 7 en volwassenen, 32 minuten, VHS), vier informatiebrochures, tien namaakbrillen, twee onderwijsheets en een visuspaneel.
3. Mediapakket „Blindheid“ van Wolfgang Drave, edition bentheim (www.edition-bentheim.de), ISBN 3-934471-14-5
Onderwijsmedia over het onderwerp blindheid met een videofilm („Tommy: Aha, der ist blind“) [„Tommy: O, die is blind“]. Een film over een achtjarige blind kind), informatieboekjes en onderwijsmaterialen, kunst van blinde kinderen, fotoboek „Blinde kinderen“, luisterboek „Blinde mensen vertellen“, brailleschriftalfabet, brailleschriftpaneel en -griffel.

4. „Mit Fingerspitzengefühl“ van Marja Gschaider-Kraner, edition bentheim,
ISBN 3-925265-85-6

Een film over mensen met slechtziendheid en blindheid in het leven van alledag.
16 min. VHS met informatie en suggesties m.b.t. zelfervaring in een begeleidend
boekje.

5. „Herausforderungen annehmen“ [„Uitdagingen aannemen”] van Michael Thiele en
Burkhard Hünninger, edition bentheim (www.edition-bentheim.de) , ISBN 3-934471-22-6
De film belicht aan de hand van praktijkgevallen uit Sleeswijk-Holstein de problematiek
van het geïntegreerde gymnastiekonderwijs aan ziende en blinde scholieren en geeft
veel praktische tips.

CD-roms

„Video for Visually Impaired Learners“ ; Scottish Sensory Centre, Moray House, Institute
of Education. Edinburgh, Scotland

ook te downloaden van het internet via www.ssc.mhie.ac.uk/VI_video

Bijlage B 2 b

Ondersteuning voor basisschoollerares

- Mogelijke gevolgen van de visuele handicap voor het onderwijs beschrijven
- Gezamenlijk opstellen van een individueel curriculum resp. stimuleringsprogramma / handelingsplan
- Advies bij de methodische bewerking van de leerstof
- Hulp bij de aanpassing van leermiddelen
- Teamteaching ter ondersteuning in het onderwijs
- Bieden van stagemogelijkheden in klassen met een slechtziend kind of blind kind
- De leerkracht via zelfervaring ontvankelijk(er) maken voor de behoeften van slechtziende of blinde kinderen
- Inleidingen over het thema op de basisscholen
- Bijscholing op methodisch-didactisch gebied ten aanzien van onderwijs aan slechtzienden en blinden
- Ondersteuning bij de aanschaf van hulpmiddelen en het aanvragen van maatregelen

Bijlage B 2 c

Een praktijkgeval van „schoolse ondersteuning“

Anna, 10 jaar, basisschool

Anamnese

- Dystrofie van het netvlies (staafjes en kegeltjes)
- Bezoekt groep 5 van de basisschool
- De eisen van de kant van de school m.b.t. het gezichtsvermogen zijn gestegen: de gedrukte tekst in schoolboeken is te klein, en daarom is het niet mogelijk om mee te doen bij het werken met oefenboeken; teksten op het schoolbord zijn langer en kleiner geschreven; problemen bij het lezen van landkaarten bij wereldoriëntatie; zeer veel behoefte aan vergroting.

Mogelijkheden tot ondersteuning

- Uitproberen van diverse hulpmiddelen
- Aanschaffen van een elektronisch leesapparaat met schoolbordcamera en van een PC-uitrusting
- Introductie in het gebruik van het elektronische afleesapparaat op de werkplek op school
- Oefeningen voor effectief gebruik dichtbij en veraf
- Presentatie van de apparatuur in de klas en uitproberen door de medescholieren
- Vertrouwd maken met het werk met de PC
- Aanleren van de juiste 'vingerzetting' op het toetsenbord van de PC
- Gebruik van elektronische schoolboeken
- Activiteiten op het gebied van sociale vaardigheden: spelletjes t.b.v. de versterking van het gevoel van eigenwaarde
- Onderzoeken van de mogelijkheid om tijd bij te trekken bij schriftelijke opgaven of de taken te beperken in verband met het langzamere werktempo
- Geschikt maken van didactisch materiaal volgens voor slechtzienden specifieke principes, bijv. het werk met landkaarten
- Modificatie van de leerstof
- De leerkrachten van groep 7 en 8 en die in het vervolgonderwijs informeren over het gezichtsvermogen van de scholier en de daaruit voortvloeiende arbeidsomstandigheden.
- Advies bij de inrichting van de werkplek in het voortgezet onderwijs
- Uitnodiging en motivatie tot het deelnemen aan diverse cursussen
- Het stimuleren van de communicatie via het internet